

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

**Кафедральний каталог
вибіркових навчальних дисциплін
спеціальності «Середня освіта»
предметної спеціальності «Середня освіта
(Українська мова і література)»
*ОПП «Українська мова і література. Зарубіжна література»,
ОПП «Українська мова і література. Англійська мова і
література»*
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
на 2026/2027 навчальний рік**

Назва дисципліни	Ономастика в школі: методика і специфіка викладання
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання)	2
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни, шкільні підручники, лінгвістичні словники, наукові статті, офісні додатки, сервіс Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Метою курсу є ознайомити здобувачів вищої освіти з колом проблем сучасної теоретичної і практичної ономастики, специфікою онімів та методами вивчення власних назв у сучасних закладах загальної середньої освіти, закладах фахової передвищої освіти.</p> <p>Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти таких програмних результатів навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уміння застосовувати найновіші методи роботи зі здобувачами середньої освіти; - знання основних категорій і понять спеціальності; - уміння опрацьовувати (здійснювати аналіз і синтез) теоретичних та науково-методичних джерел усіх видів; - знання особливостей сучасного літературного процесу, місця і ролі творів українських авторів у світовій культурі.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Ономастика як наука. Мовленнєвий розвиток школярів молодшої школи на ономастичному матеріалі.</p> <p>Тема 2. Ономастичні школи України. Методика досліджень ономастичних шкіл у старшій школі.</p> <p>Тема 3. Топоніміка. Формування мовної компетенції школярів шляхом дослідження топонімів.</p> <p>Тема 4. Антропоніміка. Методика вивчення у школі.</p> <p>Тема 5. Літературно-художні оніми як спосіб інтерпретації художніх текстів у школі.</p> <p>Тема 6. Інші види онімів та методи їх вивчення у школі.</p>
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Орфоепічний практикум
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни, навчальні, навчально-методичні посібники, орфоепічні словники, наукові статті, офісні додатки, сервіси Moodle, Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):</p> <ul style="list-style-type: none"> -досконало знати орфоепічні норми сучасної української літературної мови; -застосовувати знання з орфоепії у власній мовленнєвій діяльності; ставити свій голос; виразно декламувати тексти різних жанрів; використовувати різні способи для подолання орфоепічних помилок; порівнювати свою і чужу вимову, виявляючи спільне й відмінне, відхилення від орфоепічних норм; робити кваліфікований орфоепічний аналіз; визначати роль мовних звуків як художніх засобів словесної творчості; -демонструвати досконалі навички транскрибування прочитаного й почутого (тексти і фономатеріали); -уміти вільно користуватися найважливішою і найнеобхіднішою довідково-кодифікаційною літературою з орфоепії (нормативними словниками, довідниками, інтернет-ресурсами, аудіо- та відеоматеріалами), вести наукові дискусії з приводу консервативності деяких орфоепічних норм, їх дублетності та суперечності на базі наукових праць відомих учених-фонетистів; -виявляти здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання орфоепії для виконання освітньої програми в базовій середній школі.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>1. Орфоепія та її суспільне значення. Сучасні підходи, принципи в навчанні орфоепії в закладах освіти. Орфоепічні словники. 2. Будова мовленнєвого апарату. Техніка мовлення педагога. 3. Літературна вимова голосних звуків. 4. Вимова дзвінких і глухих приголосних. 5. Фонемна кореляція [г] і [ґ]. 6. Вимова губних і зубних приголосних. 7. Вимова шиплячих. Інші випадки вимови приголосних звуків. 8. Засоби милозвучності української мови. 9. Методика орфоепічного аналізу. 10. Стилїстичні особливості звуків та методика їх вивчення в середній школі. 11. Фонетична структура слова. 12. Характеристика українського словесного наголосу. 13. Наголошення іменників у сучасній українській літературній мові. 14. Наголошення прикметників, числівників і займенників. 15. Наголошення дієслівних форм. 16. Наголошення прислівників і службових слів. 17. Інтенація та її складові елементи.</p>
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Основи мовознавчих наукових досліджень
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання)	2
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни, наукові статті, офісні додатки, сервіс Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи мовознавчих наукових досліджень» є озброєння студентів знаннями з організації і планування наукової роботи, методів і прийомів лінгвістичних досліджень, бібліотечно-бібліографічних основ наукових досліджень з українського мовознавства, основних етапів становлення і розвитку українського мовознавства та його розділів, історії дослідження українознавчих мовознавчих галузей, оформлення наукового дослідження.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	1. Предмет, мета і завдання курсу. Основні розділи українського мовознавства. 2. Основні етапи становлення і розвитку українського мовознавства. 3. Історія дослідження сучасної української літературної мови. 4. Дослідження історії української мови та історії української літературної мови. 5. Становлення й розвиток української діалектології. 6. Дослідження історії стилістики української літературної мови та розвиток прикладних і допоміжних галузей українського мовознавства. Історія досліджень з методики викладання української мови в загальноосвітній школі. 7. Наукова спадщина та сучасні мовознавчі дослідження науковців Ужгородського національного університету. 8. Методологія, методи, методики й прийоми лінгвістичних досліджень. 9. Організація і планування наукової роботи. 10. Бібліотечно-бібліографічні основи наукових досліджень з українського мовознавства. 11. Робота з науковою літературою. Раціональні прийоми роботи з книгою. 12. Види наукової роботи. 13. Структура і основні етапи виконання наукової роботи. 14. Збирання й опрацювання фактичного матеріалу. 15. Вимоги до викладу змісту наукової роботи. 16. Оформлення наукового дослідження. 17. Захист студентських наукових робіт.
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Проблеми сучасної української ономастики
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни, наукові статті, офісні додатки, сервіс Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Метою курсу є ознайомити здобувачів вищої освіти з найновішими досягненнями у галузі ономастики; з'ясувати особливості пропріальних назв у системі мови; виробити теоретичні і практичні навички роботи з онімною лексикою.</p> <p>Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти таких програмних результатів навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> -уміння застосовувати навички пошуку й опрацювання найновіших теоретичних і науково-методичних джерел; -здатність здобувати нові знання і застосовувати їх на практиці; -уміння адаптуватися в новій ситуації та використовувати набуті знання для отримання результату; -знання і вміння оперувати основним поняттями і категоріями фаху.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Теоретичні проблеми української ономастики.</p> <p>Тема 2. Синхронія і діахронія в ономастиці.</p> <p>Тема 3. Ономастичні школи України.</p> <p>Тема 4. Топоніміка.</p> <p>Тема 5. Антропоніміка.</p> <p>Тема 6. Історія розвитку українського іменника.</p> <p>Тема 7. Специфіка української літературної ономастики.</p> <p>Тема 8. Соціально зумовлені інновації в українському ономастиконі посттоталітарної доби.</p>
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Топонімічні дослідження в позашкільній освіті
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни, навчальні, навчально-методичні посібники, шкільні підручники, лінгвістичні словники, словники-довідники, наукові статті, офісні додатки, сервіси Moodle, Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Мета вивчення навчальної дисципліни – ознайомити здобувачів освіти з особливостями топоніміки як науки, методами топонімічних досліджень, сформуванню знання про основні етапи розвитку топонімічних студій, розширити уявлення про теоретичні засади дослідження назв географічних об'єктів, охарактеризувати особливості утворення й функціонування топонімії Закарпаття, формувати та розвивати компетентності здобувачів освіти у дослідженні топонімів як інструменту реалізації інтегрованого та компетентнісного підходу в позашкільній освіті.</p> <p>Вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких спеціальних (предметних) компетентностей:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>знати</i>: місце топоніміки в системі наук; основні ознаки топонімів, принципи їх класифікації, закономірності творення; теоретичні засади вивчення топонімів; діяльність головних ономастичних осередків, видавничих ресурсів тощо; основні етапи становлення і розвитку топонімічних студій в Україні; особливості формування топонімії Закарпаття; вимоги до оформлення статті до словника топонімів говірки населеного пункту регіону; - <i>розуміти</i>: теоретико-практичні основи топонімічних досліджень; значення позашкільної освіти у дослідженні топонімів; роль регіонального складника в топонімічних дослідженнях; - <i>уміти</i>: виокремлювати топоніми в лексичному складі мови; фіксувати топонімний матеріал, формувати картотеку для укладання словника топонімів, уживаних у говірці певного населеного пункту; визначати роль і місце топонімів у формуванні мовної картини світу, культури власного народу; організувати та здійснювати комплексні топонімічні дослідження (аналіз мотиваційних зв'язків, семантичних, структурних, назвотвірних особливостей топонімів, визначення їхнього походження тощо) в позашкільній освіті; застосовувати підходи та методи до дослідження топонімів; аналізувати, адаптувати та створювати освітній контент з топонімічної проблематики; бути компетентними в організації дослідження топонімів у позашкільній освіті; забезпечувати інтеграцію змісту пошукової та науково-дослідницької діяльності в закладі освіти; застосовувати цифрові технології для оформлення результатів дослідження та освітнього контенту з топонімічної проблематики; здійснювати пошук інформації з різних джерел; організувати особистісно орієнтований освітній процес із дослідження топонімікону певного регіону; організувати краснавчу роботу в школі та створювати освітній контент для

	популяризації інформації про топонімний ландшафт певної місцевості.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Предмет і завдання курсу. Студії з української топоніміки: загальна характеристика. Вивчення топонімії окремих регіонів – одне із актуальних питань ономастичних досліджень. Топонімія Закарпаття як джерело дослідження історії українського народу. Розвиток досліджень топонімії Закарпаття. Топонімія Закарпаття як об'єкт наукового вивчення науковців Ужгородського університету. Ономастична спадщина К.Й. Галаса. Теоретичні аспекти вивчення топонімного матеріалу. Комплексний лінгвістичний аналіз топонімів (семантичний, структурний, мотиваційний, назвотвірний (словотвірний), етимологічний тощо). Принципи класифікації топонімів. Методико-методологічні основи дослідження топонімів у позашкільній освіті. Основні етапи топонімичного дослідження. Особливості організації топонімичних досліджень у позашкільній освіті. Дослідження топонімів як інструмент реалізації інтегрованого та компетентнісного підходу. Проблемні питання кодифікації ойконімів Закарпаття. Правописне врегулювання назв населених пунктів. Причини спотворення назв. Явище народної етимології. Перейменування географічних об'єктів. Прикладні основи дослідження топонімів у позашкільній освіті.
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Семний аналіз лексичної системи в лінгводидактиці
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни, шкільні підручники, лінгвістичні словники, наукові статті, офісні додатки, сервіс Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Завдання курсу – виховання мовної особистості, носія національної духовності, шанувальника рідної та інших слов'янських мов.</p> <p>Такий підхід спрямовує на більш свідоме ставлення студентської молоді до розгляду питань про особливості світогляду, історії, культури, характеру українців, особливості лексичної системи. У майбутній професійній діяльності, навчаючи рідній мові, такий учитель зможе передати здобувачам освіти красу та багатство лексичної системи української мови.</p> <p>В результаті вивчення курсу здобувачі освіти повинні <i>знати</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - багатогранність структури слова; - принципи семного аналізу; - дискусійні питання щодо структури значення слова; - орієнтуватися в основних проблемах семасіології; - історію української та світової семасіології. <p>Здобувачі освіти повинні <i>вміти</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - застосовувати отримані знання як базові при вивченні інших дисциплін лінгвістичного циклу та при викладанні мовознавчих дисциплін у закладах освіти; - визначати лексичентричне та текстоцентричне значення, орієнтуючись на потреби викладання лексикології у закладах освіти; - аналізувати семну структуру слова на підставі лексикографічних джерел та тексту, навчити застосовувати основи лексикологічного аналізу в процесі викладання української мови; - визначати типи лексичного значення в структурі лексеми, враховувати набуті знання в процесі вивчення мовознавчих курсів у закладах освіти.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>1. Структура мови і лінгвістична типологія значення. Поняття про структуру мови, типологію значення. Порівняльний аспект вивчення дисципліни. Структурні методи дослідження. Переваги та недоліки структурного та логіцистичного підходу. Сучасні теорії мовної структури. 2. Лексичентричний та текстоцентричний підхід до визначення значення. Значення. Реальне, віртуальне, лексичентричне, текстоцентричне значення. Видозміни значень слова в лінійному та текстоцентричному вживанні. Значення слова у традиційній та структурній лінгвістиці. 3. Значення слова. Структура лексичного значення. Слово-назва-значення-знак. 4. Слово як мовна одиниця. Парадигматичні і синтагматичні зв'язки слова. Синтагматика і парадигматика. Полісемія і валентність слова. Стилистична парадигма. Перший рівень лексичної абстракції. 5. Багатозначність і омонімія. Системні зв'язки багатозначного слова. Семна структура. Визначення семної структури за допомогою</p>

	субституції. 6. Семантична структура слова і словотвірна парадигматика. Поняття внутрішньої структури слова. Внутрішня форма. Інваріант. Словотвірна парадигматика. Встановлення змісту та обсягу терміна. 7. Семантична інтерференція. Семантична інтерференція мов. Міжмовні омоніми. Гіпо- та гіпероніми. 8-9. Практичний аналіз семної структури багатозначного слова.
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Вивчення фразеологізмів на уроках української та англійської мов
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання)	2
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни, шкільні підручники, лінгвістичні словники, наукові статті, офісні додатки, сервіс Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Здобувачів вищої освіти повинні <i>знати</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Поняття <i>фразеологізм</i> у сучасній українській та англійській мовах. • Класифікації фразеологізмів в українській та англійській мовах. • Походження фразеологізмів. • Ключові слова-символи у фразеологізмах української та англійської мов. • Закономірності використання фразеологізмів у різних сферах життя сучасного українського суспільства та в англійськомовних країнах. • Методика вивчення фразеологізмів на уроках у закладах загальної середньої освіти. <p><i>уміти</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Коментувати дискусійні питання щодо поняття <i>фразеологізм</i> у сучасній українській та англійській мовах. • Тлумачити різні погляди вчених на походження фразеологізмів в українській та англійській мовах. • Класифікувати фразеологізми в українській та англійській мовах на матеріалі художніх творів. • Реферувати дисертації, інші наукові праці, присвячені дослідженню фразеологізмів в українській та англійській мовах. • Володіти методикою вивчення фразеологізмів на уроках у закладах освіти.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття <i>фразеологізм</i> у сучасній українській та англійській мовах. Обсяг фразеології. Ознаки фразеологізму. 2. Класифікації фразеологізмів в українській та англійській мовах. Вибірковість фразеології. 3. Семантична класифікація фразеологізмів. 4. Генетична класифікація. 5. Функціональна класифікація. 6. Походження фразеологізмів. 7. Особливості творення фразеологізмів української та англійської мов. 8. Фразеологізми зі структурою словосполучення. 9. Творення фразеологізмів на основі вільних синтаксичних конструкцій. 10. Творення фразеологізмів на основі сполучень слів. 11. Творення фразеологізмів на основі окремих слів. 12. Творення фразеологізмів на основі народних оповідань,

	<p>прислів'їв, приказок.</p> <p>13. Творення українських фразеологізмів на базі іншомовних.</p> <p>14. Відображення матеріального й духовного життя у фразеології.</p> <p>15. Індивідуально-авторське використання фразеологізмів.</p> <p>16. Функціонально-стильові різновиди фразеологізмів.</p> <p>17. Експресивно-стильове забарвлення фразеологізмів.</p> <p>18. Ареальні фразеологізми.</p> <p>19. Фразеологізми професійного мовлення й жаргонів.</p> <p>20. Ключові слова-символи у фразеологізмах української та англійської мов.</p> <p>21. Духовні коди національних культур у фразеології.</p> <p>22. Ціннісні орієнтації в семантиці фразеологізмів.</p> <p>23. Базові концепти української та британської культур у фразеології.</p> <p>24. Закономірності використання фразеологізмів у різних сферах життя сучасного українського суспільства та в англійськомовних країнах.</p> <p>25. Дисертаційні дослідження, монографії та інші наукові праці, присвячені дослідженню фразеологізмів в українській та англійській мовах.</p> <p>26. Методика вивчення фразеологізмів на уроках у закладах освіти.</p>
<p>Форма семестрового контролю</p>	<p>залік</p>

Назва дисципліни	Практикум з української орфоєпії
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	навчальні, навчально-методичні посібники, орфоєпічні словники, наукові статті, офісні додатки, сервіси Moodle, Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності): -досконало знати орфоєпічні норми сучасної української літературної мови; -застосовувати знання з орфоєпії у власній мовленнєвій діяльності; ставити свій голос; виразно декламувати тексти різних жанрів; використовувати різні способи для подолання орфоєпічних помилок; порівнювати свою і чужу вимову, виявляючи спільне й відмінне, відхилення від орфоєпічних норм; робити кваліфікований орфоєпічний аналіз; визначати роль мовних звуків як художніх засобів словесної творчості; демонструвати досконалі навички транскрибування прочитаного й почутого (тексти і фономатеріали); -уміти вільно користуватися найважливішою і найнеобхіднішою довідково-кодифікаційною літературою з орфоєпії (нормативними словниками, довідниками, інтернет-ресурсами, аудіо- та відеоматеріалами), вести наукові дискусії з приводу консервативності деяких орфоєпічних норм, їх дублетності та суперечності на базі наукових праць відомих учених-фонетистів; -виявляти здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання орфоєпії для виконання освітньої програми в базовій середній школі.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	1. Орфоєпія та її суспільне значення. Сучасні підходи, принципи в навчанні орфоєпії в закладах освіти. Орфоєпічні словники. 2. Будова мовленнєвого апарату. Техніка мовлення педагога. 3. Літературна вимова голосних звуків. 4. Вимова дзвінких і глухих приголосних. 5. Фонемна кореляція [г] і [ґ]. 6. Вимова губних і зубних приголосних. 7. Вимова шиплячих. Інші випадки вимови приголосних звуків. 8. Засоби милозвучності української мови. 9. Методика орфоєпічного аналізу. 10. Стилїстичні особливості звуків та методика їх вивчення в середній школі. 11. Фонетична структура слова. 12. Характеристика українського словесного наголосу. 13. Наголошення іменників у сучасній українській літературній мові. 14. Наголошення прикметників, числівників і займенників. 15. Наголошення дієслівних форм. 16. Наголошення прислівників і службових слів. 17. Інтонація та її складові елементи.
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Інформаційно-комунікаційні технології в діалектології
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	2
Семестр	осінній, весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни, Інтерактивна карта діалектів України https://dialectmap.org/ , аудіо- та відеоматеріали, теплові карти від Dialect Stat, наукові статті, офісні додатки, застосунки Google.
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	Метою навчальної дисципліни «Інформаційно-комунікаційні технології в діалектології» є формування спеціальних компетентностей в здобувачів вищої освіти здійснення аналізу діалектного мовлення, збору, систематизації та інтерпретації діалектного матеріалу за допомогою сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Вступ. Роль інформаційно-комунікаційних технологій для вивчення діалектології.</p> <p>Тема 2. Лінгвістичне картографування українських говорів за допомогою інтерактивних застосунків. Робота з тепловими картами від Dialect Stat.</p> <p>Тема 3. Інтерактивна карта діалектів України: зародження ідеї, етапи створення, функціонування на сучасному етапі.</p> <p>Тема 4. Принципи наповнення та використання Інтерактивної карти діалектів України в навчальному процесі. Створення відеоеккурсій територіями поширення українських говорів.</p> <p>Тема 5. Інтерактивні застосунки для збору діалектного матеріалу.</p> <p>Тема 6. Дослідження особливостей говорів північного (поліського) наріччя української мови за допомогою створення навчальних відеоматеріалів.</p> <p>Тема 7. Дослідження особливостей говорів південно-східного наріччя української мови за допомогою створення навчальних відеоматеріалів.</p> <p>Тема 8. Дослідження особливостей говорів південно-західного наріччя української мови за допомогою створення навчальних відеоматеріалів.</p> <p>Тема 9. Створення відеоконтенту для популяризації закарпатського говору та збереження етнокультури.</p>
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Освітній блог учителя української мови: мова, стиль, комунікація
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр	осінній, весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Навчальна дисципліна присвячена дослідженню мовних, стилістичних і комунікативних особливостей освітнього блогінгу вчителя української мови. У курсі розглядаються специфіка функціонування української мови в цифровому медіапросторі, особливості мовлення педагогів-блогерів, принципи формування мовної культури та мовної компетентності в онлайн-комунікації.</p> <p>У межах дисципліни студенти ознайомлюються з основами лінгвістичного аналізу блогерського дискурсу, вивчають особливості структури освітнього контенту, мовного оформлення дописів і відеоматеріалів, а також принципи ефективної педагогічної комунікації в цифровому середовищі.</p> <p>Курс спрямований на формування в майбутніх учителів української мови навичок створення власного освітнього блогу, дотримання норм сучасної української літературної мови в медіакомунікації, розвиток цифрової та комунікативної компетентностей, а також уміння аналізувати мовлення освітніх блогерів із лінгвістичного та педагогічного погляду.</p>
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Освітній блог як форма педагогічної комунікації в цифровому середовищі. Поняття освітнього блогу, його функції та роль у популяризації української мови.</p> <p>Тема 2. Блогерський дискурс у сучасному медіапросторі. Особливості цифрового дискурсу, типи блогів та специфіка мовлення освітніх блогерів.</p> <p>Тема 3. Мовна культура вчителя української мови в медіакомунікації. Дотримання норм сучасної української літературної мови в цифровому контенті.</p> <p>Тема 4. Мовна компетентність учителя-блогера. Лексичні, граматичні, стилістичні та комунікативні аспекти мовної компетентності у блогерській діяльності.</p> <p>Тема 5. Стилiстичні особливості мовлення освітніх блогерів. Поєднання наукового, публіцистичного та розмовного стилів у блогерському контенті.</p> <p>Тема 6. Комунікативні стратегії та риторика у блозі вчителя української мови. Способи взаємодії з аудиторією, аргументація, пояснення мовних норм.</p> <p>Тема 7. Лінгвістичний аналіз блогерського контенту. Методи аналізу мовлення освітніх блогерів: лексичний, стилістичний, дискурсивний.</p> <p>Тема 8. Популяризація української мови у блогосфері. Формування мовної свідомості та мовної культури через освітній блог.</p>

	<p>Тема 9. Мова соціальних мереж та її вплив на мовлення освітніх блогерів. Інтернет-лексика, нові мовні тенденції, проблема мовних норм у цифровому просторі.</p> <p>Тема 10. Жанри та формати освітнього блогерського контенту. Пояснювальні відео, мовні поради, мовні розбори, інтерактивні формати.</p> <p>Тема 11. Етика та відповідальність учителя-блогера. Педагогічна етика, мовна відповідальність і роль блогера у формуванні мовної культури.</p> <p>Тема 12. Створення та розвиток освітнього блогу вчителя української мови. Планування контенту, мовне оформлення публікацій, формування ефективної комунікації з аудиторією.</p>
<p>Форма семестрового контролю</p>	<p>залік</p>

Назва дисципліни	Англiцизми в сучасній українській мові: вивчення на факультативах у закладах освіти
Рiвень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рiк) навчання)	3
Семестр	осiнній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	Немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни, шкільні підручники, лiнгвістичні словники, наукові статті, офісні додатки, сервіс Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Здобувачі вищої освіти повинні <i>знати</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Поняття <i>англiцизм/англiзм</i> в сучасній українській мові. • Суспільно-політичну зумовленість явища, виявлену в політично-історичній мові-донора – московської як засобу докорінної асиміляції щодо української мови та англійської як сучасного засобу «м'якої» глобалізації. • Історію проникнення <i>англiцизмiв/англiзмiв</i> в українську мову. • Типи англiцизмiв/англiзмiв за характером запозичення. • Класифікації англiцизмiв/англiзмiв в сучасній українській мові. • Поняття <i>псевдоанглiзмiв</i> та їхні різновиди. • Закономірності використання англiцизмiв/англiзмiв у різних сферах життя сучасного українського суспільства. • Можливість використання матеріалу про англiцизми факультативних заняттях у закладах загальної середньої освіти. <p><i>уміти</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Визначати лiнгвістичні категорії, в межах яких відбувається процес англiзації. • Тлумачити різні погляди вчених на потребу використання англiцизмiв/англiзмiв в українській мові. • Реферувати дисертаційні дослідження, присвячені використанню англiцизмiв/англiзмiв в українській мові. • Визначати ступені освоєння англiзмiв, їхню лексико-семантичну структуру. • З'ясувати соціоментальні причини виникнення невмотивованих запозичень українській мові. • Знаходити за допомогою діахронного аналізу визначення нової мовної англо-української суміші: суржик, язич, макаронічна мова. • Використовувати інструменти культури мови як очищення від невмотивованих запозичень. • Використовувати матеріал про англiцизми на факультативних заняттях у закладах загальної середньої освіти. <p>Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття <i>англiцизм/англiзм</i> в сучасній українській мові. 2. Суспільно-політична зумовленість явища, виявлена в політично-історичній мові-донора – московської як засобу докорінної асиміляції щодо української мови та англійської як сучасного засобу «м'якої» глобалізації.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Історія проникнення <i>англіцизмів/англізмів</i> в українську мову. 4. Типи англіцизмів/англізмів за характером запозичення. 5. Класифікації англіцизмів/англізмів в сучасній українській мові. 6. Поняття <i>псевдоанглізмів</i> та їхні різновиди. 7. Закономірності використання англіцизмів/англізмів у різних сферах життя сучасного українського суспільства. 8. Синтагматично-парадигматичні, прагматичні зв'язки функціонування англіцизмів/англізмів. 9. Основні переваги та недоліки використання англіцизмів/англізмів. 10. Значення англіцизмів/англізмів та їх аналоги в сучасній українській мові. 11. <i>Англійзація</i> як процес неконтрольованого напливу англізмів українську мову, як наслідок політичного домінування англійськомовних країн у світі. 12. Лінгвістичні категорії, в межах яких відбувається процес англійзації. 13. Різні погляди вчених на потребу використання англіцизмів/англізмів в українській мові: 14. Дисертаційні дослідження, присвячені використанню англіцизмів/англізмів в українській мові. 15. Ступені освоєння англізмів, їхня лексико-семантична структура. 16. Соціоментальні причини виникнення невмотивованих запозичень українській мові. 17. Віднайдення за допомогою діахронного аналізу визначення новопосталої мовної англо-української суміші: суржик, язич макаронічна мова. 18. Використання інструментів культури мови як очищення від невмотивованих запозичень. 19. Перспективи входження англізмів до української мовної системи. 20. Напрацювання словників англіцизмів/англізмів. 21. Використання матеріалу про англіцизми на факультативних заняттях у закладах загальної середньої освіти.
<p>Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття <i>англіцизм/англізм</i> в сучасній українській мові. 2. Суспільно-політична зумовленість явища, виявлена в політичному тискові мови-донора – московської як засобу докорінної асиміляції щодо української мови та англійської як сучасного засобу «м'якої» глобалізації. 3. Історія проникнення <i>англіцизмів/англізмів</i> в українську мову. 4. Типи англіцизмів/англізмів за характером запозичення. 5. Класифікації англіцизмів/англізмів в сучасній українській мові. 6. Поняття <i>псевдоанглізмів</i> та їхні різновиди. 7. Закономірності використання англіцизмів/англізмів у різних сферах життя сучасного українського суспільства. 8. Синтагматично-парадигматичні, прагматичні зв'язки і функціонування англіцизмів/англізмів. 9. Основні переваги та недоліки використання англіцизмів/англізмів. 10. Значення англіцизмів/англізмів та їх аналоги в сучасній українській мові. 11. <i>Англійзація</i> як процес неконтрольованого напливу англізмів в українську мову, як наслідок політичного домінування англійськомовних країн у світі. 12. Лінгвістичні категорії, в межах яких відбувається процес англійзації. 13. Різні погляди вчених на потребу використання

	<p>англіцизмів/англізмів в українській мові:</p> <p>14. Дисертаційні дослідження, присвячені використанню англіцизмів/англізмів в українській мові.</p> <p>15. Ступені освоєння англізмів, їхня лексико-семантична структура.</p> <p>16. Соціоментальні причини виникнення невмотивованих запозичень українській мові.</p> <p>17. Віднайдення за допомогою діахронного аналізу визначення новопосталої мовної англо-української суміші: суржик, язичіє, макаронічна мова.</p> <p>18. Використання інструментів культури мови як очищення від невмотивованих запозичень.</p> <p>19. Перспективи входження англізмів до української мовної системи.</p> <p>20. Напрацювання словників англіцизмів/англізмів.</p> <p>21. Використання матеріалу про англіцизми на факультативних заняттях у закладах загальної середньої освіти.</p>
<p>Форма семестрового контролю</p>	<p>залік</p>

Назва дисципліни	Елементи порівняльно-історичного методу при викладанні мовознавчих дисциплін у закладах освіти
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання)	3
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни, шкільні підручники, лінгвістичні словники, наукові статті, офісні додатки, сервіс Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):</p> <p>Поглиблення демократичних процесів у Європі та посилення інтеграції слов'янських народів зумовили необхідність вивчення їхнього етно- та глотогенезу, історичного розвитку й сучасного стану мов, що відповідно позначається і на викладанні рідної мови у закладах освіти. Курс у традиціях європейського мовознавства включає, крім власне граматики (морфології та синтаксису), історичну фонетику слов'янських мов, витоки, розвиток і сучасний стан фонетичної та морфологічної систем східно-, західно- і південнослов'янських мов, які становлять основу їх порівняльно-історичного вивчення.</p> <p>У результаті вивчення студенти повинні <i>знати</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - предмет, завдання та структуру курсу; - сучасні назви слов'янських народів та мов, зокрема тих, які вживаються у шкільному курсі мови та літератури; - термінологію, слов'янську лексику, реалії і використовувати при викладанні української мови; - загальні фактичні відомості про слов'ян; - періодизацію історії праслов'янської мови; - фізико-географічні особливості території та розселення слов'ян ; - державний устрій, політичну та економічну системи країн зі слов'янським населенням; - релігійні та філософські вчення, священні книги; - розвиток науки, культури, мистецтва та літератури. <p><i>вміти</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - коректно вживати мовознавчі та лінгвокультурні терміни у процесі викладання української мови в закладах освіти; - знаходити, систематизувати та інтерпретувати країнознавчу інформацію на актуальну тематику; - здійснювати аналіз усних і письмових текстів з метою виділення спільних та відмінних лінгвальних процесів для їх адекватного розуміння, зокрема тих, які використовуються на заняттях мовознавчого циклу; - представляти вербальну інформацію у схематичному вигляді, інтерпретувати образно-схематичну інформацію (схеми, таблиці, географічні карти, графіки, малюнки); - узагальнювати інформацію, одержану при читанні навчальної й інформаційно-довідкової літератури (навчальні посібники, енциклопедії, словники, атласи, газетно-журнальні матеріали,

	художні твори, сайти Інтернет) та аудіювання автентичних матеріалів, зокрема в науково-дослідній та позаурочній роботі; - проводити лінгвістичні спостереження при роботі з оригінальними відеоматеріалами (фільмами, телепрограмами) під час вивчення мовознавчих дисциплін у закладах освіти.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	1. Сучасні слов'янські мови. Слов'янські народи. Погляди на кількість та членування на групи. Сучасне розуміння процесів етногенезу в курсі викладання мовознавчих дисциплін у закладах освіти. 2. Праслов'янська мова. Періодизація, основні процеси та відносна хронологія їх. Сучасне розуміння взаємовпливу членування праслов'янських діалектів та їх контактів з іншими народами. 3. Історія фонетичної системи слов'янських мов. 4. Лексична спільність слов'янських мов та її інтерпретація у курсі викладання мовознавчих дисциплін у закладах освіти. 5. Мовні одиниці у порівняльно-історичному висвітленні. Розвиток граматичних категорій української мови в порівнянні зі слов'янськими.
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Культура професійного мовлення вчителя української мови
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	навчальні, навчально-методичні посібники, лінгвістичні словники, словники-довідники з культури мовлення, наукові статті, офісні додатки, сервіси Moodle, Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):</p> <p>Знати базові поняття культури мови і мовлення; норми української літературної мови (орфоепічні, орфографічні, лексичні, граматичні, стилістичні); складові елементи інтонації; комунікативні якості мовлення (точність, логічність, чистота, доречність, багатство, різноманітність); психологічні аспекти професійного мовлення філолога; вербальні і невербальні засоби українського етикету.</p> <p>Уміння диференціювати орфоепічні, лексичні, орфографічні, граматичні та стилістичні норми сучасної української літературної мови; характеризувати основні елементи інтонації (фразовий наголос, мелодику, паузи тощо).</p> <p>Здатність реалізувати знання з культури мовлення відповідно до концепцій сучасної мовознавчої науки, вільно оперувати мовознавчим матеріалом.</p> <p>Дбайливо й виважено ставитися до рідного слова, усвідомлювати його значення для розвитку інтелектуальної та емоційної культури нації.</p> <p>Вільно користуватися системою знань із культури української мови у власній мовленнєвій практиці.</p> <p>Демонструвати комунікативні якості мовлення (точність, логічність, чистоту, доречність, багатство, різноманітність).</p> <p>Володіти вербальними і невербальними засобами мовленнєвого етикету.</p> <p>Виконувати ортологічний аналіз текстів різних функціональних стилів.</p>
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>1. Культура мови і культура мовлення. 2. Спілкування та його складові. Психологічні аспекти педагогічного спілкування. 3. Нормативність і варіативність лексичних одиниць. Культура слововжитку. 4. Правильність мовлення: вимова і наголос. 5. Правильність мовлення: граматики, правопис. 6. Точність і виразність мовлення. 7. Логічність мовлення. 8. Доречність мовлення. 9. Чистота мовлення. 10. Багатство й різноманітність мовлення. 11. Мовний етикет і його структура. Етикетні норми в сучасній педагогіці</p>
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Лінгвістичні чинники формування словотвірної компетентності учнів на уроках української мови
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання)	3
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	навчальні, навчально-методичні посібники, освітня програма НПП «Інтелект України», шкільні підручники, лінгвістичні словники, словники-довідники, наукові статті, офісні додатки, сервіси Moodle, Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Лінгвістичні чинники формування словотвірної компетентності учнів на уроках української мови» є навчання, з'ясування та виокремлення основних лінгвістичних чинників формування словотвірної компетентності учнів на уроках української мови за освітньою програмою НПП «Інтелект України».</p> <p>Вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких спеціальних (предметних) компетентностей:</p> <ul style="list-style-type: none"> -використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової та міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах; -застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови на підставі передового українського й міжнародного досвіду; -добирати і застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснювати самоаналіз ефективності уроків.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Вступ. Предмет, мета і завдання курсу. Поняття «словотвірна система української мови» в контексті сучасної лінгводидактики. Словотвірна субкомпетентність. Теоретичні основи навчання словотвірної системи української мови учнів 5–9 класів учнів відповідно до НПП «Інтелект України». Лінгводидактичні засади навчання словотвірної системи української мови. Сучасні підходи до навчання словотвірної системи української мови 5–9 класів за НПП «Інтелект України». Методичні аспекти навчання словотвірної системи української мови учнів 5–9 класів за НПП «Інтелект України». Принципи навчання словотвірної системи української мови у взаємозв'язку з мовленнєвим розвитком учнів 5–9 класів. Аналіз змісту програм і підручників з української для учнів 5–9 класів закладів загальної середньої освіти. Типологія вправ із формування словотвірної компетентності в учнів 5–9 класів на уроках української мови. Типологія вправ із формування словотвірної компетентності в учнів 5–9 класів на уроках української мови. Система словотвірних вправ для розвитку компетентностей учнів 5–9 класів. Система вправ першого та другого методичних рівнів градаційності. Система вправ третього та четвертого методичних рівнів градаційності. Критерії та показники</p>

	<p>рівнів сформованості словотвірних умінь учнів 5–9 класів закладів загальної середньої освіти. Стан сформованості словотвірних умінь в учнів 5–9 класів. Сучасні методи, прийоми і засоби навчання словотвірної системи української мови у взаємозв'язку з мовленнєвим розвитком учнів 5–9 класів. Технології навчання словотвірної системи української мови у взаємозв'язку з мовленнєвим розвитком учнів 5–9 класів. Лінгводидактичні чинники формування словотвірної компетентності. Структура методичної системи формування словотвірної компетентності.</p>
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Лінгвокультурологічний аспект мовознавчих досліджень на уроках української мови в закладах освіти
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання)	3
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни, шкільні підручники, лінгвістичні словники, наукові статті, офісні додатки, сервіс Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Студенти повинні <i>знати</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Поняття <i>лінгвокультурологія</i> як наука на перетині лінгвістики й культурології. • Методологію і методи лінгвокультурології. Об'єкт і предмет дослідження в лінгвокультурології. • Базові поняття лінгвокультурології. Взаємозв'язок мови й культури. • Мовну картину світу й емпіричну буденну свідомість. Опис мови з позицій лінгвокультурології. • Символ як явище культурного простору. • Культурне тло мовних явищ. Лінгвокультурну парадигму як сукупність мовних форм, що відображають етнічно, соціально, історично наукові категорії. • Лінгвокультурний концепт як одиницю дослідження. Національну специфіку концепту. Концепт як результат взаємодії культурологічних факторів: традицій, фольклору, релігії, ідеології, життєвого досвіду, образів мистецтва, почуттів й системи цінностей. • Найважливіші дисертаційні та монографічні дослідження в галузі лінгвокультурології. Наукові здобутки українських, американських, англійських учених. <p><i>уміти</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обґрунтовувати поняття <i>лінгвокультурологія</i> як науку на перетині лінгвістики й культурології на уроках української мови в закладах освіти. • Використовувати методологію і методи лінгвокультурології. • Послугуватися базовими поняттями лінгвокультурології в шкільній лінгводидактиці. • Аналізувати культурне тло мовних явищ, студіювати лінгвокультурну парадигму як сукупність мовних форм, що відображають етнічно, соціально, історично, наукові категорії під час роботи гуртків у закладах освіти. • Виокремлювати лінгвокультурний концепт як одиницю дослідження з художніх творів, урахувавши його національну специфіку, на заняттях у закладах освіти. • Тракувати концепт як результат взаємодії культурологічних чинників: традицій, фольклору, релігії, ідеології, життєвого досвіду, образів мистецтва, почуттів й системи цінностей у виховній роботі в закладах освіти.

	<ul style="list-style-type: none"> • Реферувати найважливіші дисертаційні та монографічні дослідження в галузі лінгвокультурології, зокрема наукові здобутки українських, американських, англійських учених під час підготовки здобувачів освіти до участі у захисті наукових робіт на засіданнях Малої академії.
<p>Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):</p>	<p>Предмет, мета й завдання спецкурсу «Лінгвокультурологічний аспект лінгвістичних досліджень». Обґрунтування актуальності, новизни, необхідності ознайомлення з новітніми парадигмами лінгвістичних досліджень у закладах освіти. Лінгвокультурологія як наука на перетині лінгвістики й культурології. Нова парадигма знань і місце в ній лінгвокультурології. Статус лінгвокультурології серед інших лінгвістичних дисциплін. Із історії виникнення лінгвокультурології. Методологія і методи лінгвокультурології. Об'єкт і предмет дослідження в лінгвокультурології. Базові поняття лінгвокультурології в шкільній лінгводидактиці. Взаємозв'язок мови й культури. Мовна картина світу й емпірична буденна свідомість. Опис мови з позицій лінгвокультурології. Метафора як спосіб представлення культури. Символ як явище культурного простору. Людина – носій національної ментальності і мови. Мовна особистість. Чоловік і жінка в суспільстві, культурі й мові. Культура як світ смислів. Етнічна ментальність. Концептуальна й мовна картини світу. Акумуляуюча властивість слова. Екологія мови й культури. Дослідницький інструментарій лінгвокультурології. Роль фразеологічного фонду й метафори в культурі. Мовна картина світу й культура. Душа й серце як духовні центри людини, їх відтворення у фраземах. Культурне тло мовних явищ. Лінгвокультурна парадигма як сукупність мовних форм, що відображають етнічно, соціально, історично, науково детерміновані категорії. Мова культури як знакова сутність, система знаків і їх відношень. Лінгвокультурема як комплексна міжрівнева одиниця, суттю якої є єдність лінгвального та екстралінгвального змісту. Мовна й поетична картина світу як важливі категорії культурології. Національний характер крізь призму мовних одиниць. Взаємозв'язок і взаємозалежність етнічних менталітетів та концептуальних і мовних картин світу. Первинність концептуальної картини світу порівняно з мовною. Концептуальна й семантична репрезентація стійких словосполучень в українській мові. Відтворення національно-культурних особливостей мовної системи на фразеологічному рівні. Культурно-мовна картина світу. Різноманіття культурно-мовної картини світу. Фразеологічна картина світу як вагомий складник наукової моделі «мовна картина світу». Лінгвокультурний концепт як одиниця дослідження. Національна специфіка концепту. Концепт як результат взаємодії культурологічних факторів: традицій, фольклору, релігії, ідеології, життєвого досвіду, образів мистецтва, почуттів й системи цінностей. Про концептуальний зміст лексичних і фразеологічних одиниць. Розрізнення концептуальної наповненості лексичних та фразеологічних одиниць. Погляди славістів та германістів на досліджувану проблему.</p>
<p>Форма семестрового контролю</p>	<p>залік</p>

Назва дисципліни	Мовна ситуація на Закарпатті в історичному висвітленні та вивчення її в гуртковій роботі загальноосвітньої школи
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання)	3
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни, наукові статті, офісні додатки, сервіс Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Метою навчальної дисципліни є: теоретичне і практичне вивчення вузлових питань історії української літературної мови на Закарпатті; формування у студентів світоглядних засад щодо мовної історії Закарпаття; усвідомлення принципу історизму при кваліфікації явищ сучасної української літературної мови на Закарпатті; формування уявлень щодо можливостей практичного застосування знань з історії української літературної мови в школі та ЗВО; формування лінгвістичної компетентності.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати про стан мовної ситуації на Закарпатті в історичному висвітленні; оцінювати історичні умови формування національної мови на теренах Закарпаття; вміти аналізувати особливості формування нової української літературної мови на Закарпатті та виявляти основні тенденції розвитку української літературної мови чеського та угорського періодів, радянського часу та доби державності.</p>
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Предмет, мета і завдання навчальної дисципліни.</p> <p>Тема 2. Огляд наукових праць учених України та діаспори про мовну ситуацію на Закарпатті (Ф. Тіхий, П. Чучка, В. Статєєва, Л. Белей та ін..).</p> <p>Тема 3. Періодизація історії української літературної мови на Закарпатті.</p> <p>Тема 4. Мовна ситуація на Закарпатті 1919 -1939 рр.</p> <p>Тема 5. Я. Головацький про мовну ситуацію на Закарпатті в I пол. XIX ст.</p> <p>Тема 6. Мовна ситуація на Закарпатті у 20-30 рр. XX ст.</p> <p>Тема 7. Питання літературної і державної мови в Карпатській Україні.</p> <p>Тема 8. Мовна ситуація на Закарпатті у міжвоєнний період.</p> <p>Тема 9. Мовна ситуація на Закарпатті з 1945 року і до 2014.</p> <p>Тема 10. Мовна ситуація на Закарпатті з 2014 р. і до сьогодні. Причини конфліктної ситуації між Україною та Угорщиною у світлі «Закону про освіту» (2017).</p> <p>Тема 11. Вивчення відомостей про мовну ситуацію на Закарпатті в гуртковій роботі в ЗЗСО.</p>
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Основи зіставної лінгвістики
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни, наукові статті, офісні додатки, сервіс Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p><i>Знання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - сучасних контрастивних теорій та сучасного термінологічного апарату зіставного мовознавства і лінгвотипології; - принципів, аспектів та етапів зіставного аналізу мовних явищ; - специфіки зіставних і типологічних досліджень фонетико-фонологічного, морфологічного, лексико-семантичного і синтаксичного рівнів мов різних типів. <p><i>Уміння:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -використовувати зіставний метод і прийоми в лінгвістичних дослідженнях; - визначати мовні типи й типи мов; - розрізняти зіставно-типологічні й порівняльно-історичні методи дослідження; - аналізувати мовні явища і мовні одиниці, що належать до фонетико-фонологічного, морфологічного, лексико-семантичного і синтаксичного рівнів мов різних типів; -застосовувати результати зіставних досліджень у практиці викладання української та англійської мов, а також у власному лінгвістичному дослідженні.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Зіставне мовознавство. Типологія і характерологія.</p> <p>Тема 2. Мовні універсалії та методи зіставного мовознавства.</p> <p>Тема 3. Принципи класифікації мов світу.</p> <p>Тема 4. Типологія фонологічних систем різних мов.</p> <p>Тема 5. Зіставна лексикологія і фразеологія.</p> <p>Тема 6. Зіставна дериватологія.</p> <p>Тема 7. Зіставна граматики.</p>
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Практичні аспекти викладання морфології української мови в закладах середньої освіти
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання)	3
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни, шкільні підручники, лінгвістичні словники, наукові статті, офісні додатки, сервіс Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен</p> <p><i>знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – місце і значення предмета «Українська мова» серед інших навчальних дисциплін у середній школі; – базові поняття методики викладання морфології української мови; – особливості підручників та навчальних посібників з української мови; – методи та прийоми викладання морфології української мови; – види вправ та особливості їх застосування на уроках; – методику викладання морфології; – основні напрями у розвитку сучасної методичної думки. <p><i>вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – визначати методи і прийоми навчання на уроках різних типів; – готувати й проводити нестандартні уроки; – працювати з онлайн-платформами та створювати інтерактивні вправи різного типу; – працювати з підручниками, словниками, навчальними посібниками та методичною літературою.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Вступ. Нова українська школа. Модельна навчальна програма. Предмет і завдання курсу. Нова українська школа – реформа Міністерства освіти і науки України. Ключові компетентності учнів за НУШ. Наскрізнi вміння. Випускник Нової української школи. Структура модельної навчальної програми. Мовна та мовленнєва лінія.</p> <p>Тема 2. Дієслово: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Парна робота та робота в малих групах. Інтерактивна онлайн-дошка для створення уроків. Парна та групова робота на різних етапах уроку. Особливості організації та продуктивність роботи. Miro board – інтерактивна онлайн-дошка для створення уроків та спільної роботи. Моделювання вправ та використання на практиці. Правописний практикум. Підвищення рівня культури писемного мовлення. Актуалізації міжпредметних зв'язків.</p> <p>Тема 3. Вид дієслів. Метод проблемного навчання. Рефлексія на уроці. Ромашка Блума. Інтелект-карти і карти знань – освітні інструменти для систематизації інформації. Створення проблемної ситуації на основі сформованих знань учнів. Рефлексія (самоаналіз) на підсумковому етапі уроку. Ромашка Блума – система питань на основі таксономії навчальних цілей за рівнями пізнавальної</p>

діяльності. Інтелект-карти і карти знань – освітні інструменти для систематизації інформації. Спільне і відмінне. Структурні елементи та особливості створення. Ключові слова та поняття. Використання інтелект карт та карт знань на різних етапах уроку.

Тема 4. Дієслівні часи. Скрайбінг – метод подання текстової інформації. Кола Венна (діаграма Венна). Робота із сигнальними картками. Скрайбінг – метод подання текстової інформації, який супроводжується ілюстраціями. Графічний диктант, особливості використання на уроці. Кола Венна – метод графічного зображення можливих логічних відношень. Робота із сигнальними картками.

Тема 5. Особові та безособові дієслова. Дієслівний спосіб. Вербалізація схеми. Коло думок. Інтернет мем. Вербалізація схеми – створення тексту на основі графічних джерел. Коло думок – групова творча робота, спрямована на обговорення спірного питання. Створення мемів з навчальною метою для активізації уваги учнів.

Тема 6. Дієслова I та II дієвідмін. Онлайн-платформа для створення інтерактивних вправ. Творчі види вправ на уроках української мови. LearningApps – онлайн-платформа для створення інтерактивних вправ з різних предметів. Створення та презентація. Творчі види вправ та їх застосування: вправа-спостереження, творче моделювання, вибіркова робота, дослідження-відновлення, четверте зайве тощо.

Тема 7. Узагальнення й систематизація з теми «Дієслово». Хмара слів. Типи вправ для узагальнення й систематизації знань. Особливості морфологічного розбору. Хмара слів – візуалізований список слів, категорій чи понять. Створення вправ для узагальнення й систематизації знань з теми «Дієслово». Моделювання схеми морфологічного розбору дієслова. Повний морфологічний розбір дієслів у реченнях за схемою.

Тема 8. Дієприкметник. Активні й пасивні дієприкметники. Робота зі схемою. Робота з підручником на різних етапах уроку. Заповнення схеми з метою систематизації та узагальнення набутих знань. Робота з підручником – метод самостійного опрацювання інформації. Ознайомлення зі структурою підручника, реферування його частин, зіставлення текстової інформації, вивчення ілюстративного матеріалу, пошук відповідей на конкретні питання.

Тема 9. Дієприкметниковий зворот. Дієслівні форми на -но, -то. Онлайн-дошки – інструментарії для дистанційного навчання. Лінгвістичне мінідослідження. Робота з текстом. Онлайн-дошка Google Jamboard – застосунок, який дозволяє одночасно взаємодіяти з усім класом чи групою учнів, спільно працюючи над проектом. Створення вправ, рефлексії чи повторення. Робота з текстом, її різновиди.

Тема 10. Дієприслівник. Вправа-перетворення. Види диктантів. Розподільний диктант. Фішбоун (або діаграма Ішікави) – графічний спосіб встановлення причинно-наслідкових зв'язків. Вправа-перетворення як метод систематизації інформації. Розподільний диктант, особливості його побудови та організації. Створення діаграми Ішікави – графічного способу встановлення причинно-наслідкових зв'язків, дослідження проблемного питання. Lucidchart – онлайн-інструмент для створення діаграм, включаючи діаграми Fishbone.

Тема 11. Прислівник. Створення та використання кросвордів на уроках української мови. Активізація міжпредметних зв'язків. Кросворд – творчий метод опрацювання інформації, що стимулює

	<p>критичне мислення у школярів. Фразеологічна зупинка як спосіб активізації міжпредметних зв'язків. «Я – редактор» – виправлення та аналіз помилок, допущених у вправі.</p> <p>Тема 12. Прийменник. Вправа-відновлення. Створення інтерактивних завдань з елементами гейміфікації. Вправа-відновлення. Особливості створення та застосування на практиці. Wordwall – застосунок для створення інтерактивних завдань з елементами гейміфікації. Створення вправ, відслідковування найактивніших учасників, формування оцінок.</p> <p>Тема 13. Сполучник. Частка. Вигук. Особливості організації роботи над службовими частинами мови. Методики розрізнення службових частин мови. Пошукова робота, вибіркова робота, вправдослідження як способи систематизації знань та виокремлення одних службових частин мови від інших.</p> <p>Тема 14. Науково-педагогічний проєкт «Інтелект України». Особливості вивчення морфології в рамках проєкту. Освітня програма базової школи науково-педагогічного проєкту «Інтелект України», яка розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти в межах НУШ. Форми організації освітнього процесу та педагогічні технології. Інформаційно-комунікаційні технології та мультимедійне забезпечення. Робота з обдарованими учнями. Структура та аналіз уроків.</p> <p>Тема 15. Створення та моделювання уроку. Пріоритетні підходи в організації сучасного навчання. Мета, завдання уроку. Типи аспектичних уроків. Етапи уроку, враховуючи таксономію Б. Блума. Складники тематичного уроку. Конструювання уроку та його представлення.</p>
<p>Форма семестрового контролю</p>	<p>залік</p>

Назва дисципліни	Принципи дериваційного аналізу мовних явищ та методичне використання їх у шкільній практиці
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання)	3
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни, шкільні підручники, лінгвістичні словники, наукові статті, офісні додатки, сервіс Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності): Розуміння теорії деривації у всій різноманітності проявів на різних лінгвальних рівнях. Студенти закріплюють прийоми та методи дериваційного аналізу різних похідних конструкцій, зокрема на рівні семантики, фразеології та синтаксису. Обговорюються питання методики дериваційного аналізу конструкцій будь-якого рівня складності. Знання основних проблем теорії деривації сучасної української мови, дериваційних категорій і понять, уміння орієнтуватися у визначенні базових і похідних одиниць різних лінгвальних рівнів у синхронії та діахронії. закріплення знань основних проблем теорії деривації сучасної української мови.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Формування й розвиток теорії деривації у працях зарубіжних та вітчизняних вчених. Тема 2. Морфологічна та словотворча деривації. Лексична і синтаксична деривація. Транспозиція. Конверсія. Тема 3. Поняття семантичної деривації. Метафора та метонімія як прояв семантичної деривації. Семантична конденсація, семантико-синтаксична компресія, універбація. Полісемія та омонімія з точки зору теорії деривації. Тема 4. Дериваційна база у фразеології. Прогресивна та регресивна фразеологічна деривація. Фразема як база словотворення. Тема 5. Дериваційна парадигма простого і складного речення. Дериваційний потенціал словосполучень. Тема 6. Дериваційний синтаксис як галузь синтаксичної науки. Проблема встановлення похідності між одиницями синтаксичного рівня. Тема 7. Вивчення морфемології і словотвору у шкільній практиці. Тема 8. Способи словотворення та вивчення їх у середній школі. Тема 9. Аналіз шкільних підручників та висвітлення в них проблем словотвору та словотвірного аналізу.
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Українська рукописна лексикографія XVIII – поч. XX століття: використання в педагогічному процесі в закладах освіти
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання)	3
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма, навчально-методичний посібник до курсу, електронне навчання в середовищі Moodle, Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Метою дисципліни є ознайомити студентів із маловідомими й недоступними для широкої наукової громадськості фактами з історії української лексикографії кінця XVIII – початку XX ст., показати, в яких умовах розвивалась українська лексикографія і чому десятки важливих словників не були опубліковані в ту епоху, коли вони створювалися, надати студентам сучасні знання з історії української культури, розширити їхні уявлення про напрямки еволюції теорії лексикографії, допомогти їм встановлювати міжпредметні зв'язки у межах українознавства на основі відомостей з історії української рукописної лексикографії.</p> <p>Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> – знати основні факти про суспільні умови розвитку української лексикографії від кінця XVIII до початку XX ст.; – знати прізвища, імена відомих і маловідомих українських лексикографів, стислі біографічні відомості про тих осіб, які відзначилися в історії українського словникарства і є авторами рукописних словникових пам'яток; – знати короткий зміст найбільш важливих рукописних пам'яток української лексикографії за працями дослідників; – вдосконалити навички наукового пошуку; – усвідомлювати важливість української рукописної лексикографії у філологічній підготовці здобувачів освіти; – набути навичок популяризувати достовірні факти з історії української рукописної лексикографії в різних сферах професійної діяльності; – вміти використовувати відомості з навчальної дисципліни при вивченні інших курсів, а також у майбутній педагогічній діяльності в закладах загальної середньої освіти.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Предмет, джерела і завдання навчальної дисципліни.</p> <p>Тема 2. Історичні умови розвитку української лексикографії з другої половини XVII до кінця XVIII ст.</p> <p>Тема 3. Загальний огляд лексикографічних праць, опублікованих у першій половині XIX ст.</p> <p>Тема 4. Українська рукописна лексикографія кінця XVIII –середини XIX ст.</p> <p>Тема 5. Українська рукописна лексикографія кінця другої половини – XIX початку XX ст.</p> <p>Тема 6. Наукове і загальнокультурне значення українських рукописних словників і словникових матеріалів.</p> <p>Тема 7. Використання відомостей з історії української рукописної</p>

	лексикографії у формуванні лінгвокультурознавчої компетенції в учнів закладів загальної середньої освіти.
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Українські говори Закарпаття в шкільній лінгводидактиці
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни, шкільні підручники, лінгвістичні словники, наукові статті, офісні додатки, сервіс Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Метою дисципліни є лінгвістична підготовка студентів під час засвоєння специфіки українських закарпатських говірок; поглиблення їхніх знань щодо використання набутих відомостей з історії закарпатських говірок на уроках української мови та факультативних заняттях в загальноосвітній школі; ознайомлення майбутніх учителів-філологів з інноваційними технологіями вивчення діалектної лексики в школі тощо. Заплановано ознайомити студентів із дослідженням лексики, фонетики, граматики, словотвору, історії закарпатських говірок тощо. Звертається увага на відображення лексики закарпатських говірок у лінгвістичних атласах та діалектних словниках.</p> <p>У процесі вивчення курсу здобувачі формують навички передачі народного мовлення фонетичною транскрипцією, вправлятимуться у фонетичному, морфологічному, синтаксичному і лексичному аналізі зразків діалектної мови тощо.</p> <p>Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Озброєння студентів основами лінгвістичних знань, вироблених у результаті тривалого й успішного вивчення говірок карпатського регіону, які вони використовуватимуть під час роботи в загальноосвітній школі. 2. Уміння застосовувати в майбутній діяльності учителя-філолога різних методів і методик збору та аналізу діалектного матеріалу. 3. Уміння обирати оптимальну структуру заняття з української мови для досягнення конкретної мети, конкретизувати комунікативні уміння в окремому виді мовленнєвої діяльності і підбирати вправи, які б забезпечували їх формування. 4. Обізнаність із найважливішою і найнеобхіднішою довідково-кодифікаційною літературою, що стосується вивчення говірок Закарпаття. 5. Здатність до критичного аналізу поглядів на проблемні питання вивчення говірок Закарпаття.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Предмет, мета і завдання спецкурсу.</p> <p>Тема 2. Дослідження лексики закарпатських говірок.</p> <p>Тема 3. Історія лексикографії закарпатських говірок.</p> <p>Тема 4. Дослідження закарпатських говірок на фонетичному рівні.</p> <p>Тема 5. Дослідження граматики закарпатського говору.</p> <p>Тема 6. Дослідження закарпатських говірок на словотворчому рівні.</p> <p>Тема 7. Дослідження історії закарпатських говірок.</p> <p>Тема 8. Відображення лексики закарпатських говірок у</p>

	лінгвістичних атласах. Тема 9. Використання відомостей про українські говори Закарпаття в загальноосвітній школі.
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Креативне письмо у викладанні української мови
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	3
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	Робоча програма навчальної дисципліни. Офісні програмні засоби для підготовки навчальних матеріалів (Microsoft Word, PowerPoint; Google Docs, Google Slides). Онлайн-платформи для організації навчання та комунікації (Google Meet, Zoom). Цифрові сервіси для створення й редагування текстів та творчих завдань (Padlet, Canva, LearningApps, Mentimeter).
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Метою навчальної дисципліни «Креативне письмо у викладанні української мови» є формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань і практичних умінь застосування методів креативного письма в навчальному процесі, розвиток творчого мовлення, уміння створювати різні типи текстів та використовувати творчі письмові практики для підвищення мотивації учнів до вивчення української мови.</p> <p>Основні завдання дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ознайомити здобувачів вищої освіти з теоретичними засадами креативного письма та його роллю в мовній освіті; – сформуванню розуміння методів і прийомів розвитку творчого письма у процесі навчання української мови; – навчити створювати різні типи текстів (описові, наративні, есеїстичні, публіцистичні) та використовувати їх у навчальному процесі; – розвинути вміння організовувати творчі письмові вправи та завдання для учнів; – сформуванню навички редагування, удосконалення та оцінювання письмових текстів; – навчити застосовувати інтерактивні та цифрові інструменти для розвитку письмової творчості; – розвинути здатність інтегрувати методи креативного письма у викладання української мови в закладах освіти.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Креативне письмо як педагогічна та мовна практика. Поняття креативного письма, його місце в мовній освіті та сучасних освітніх методиках.</p> <p>Тема 2. Психолінгвістичні основи творчого письма. Мовленнєва творчість, асоціативне мислення та розвиток мовної уяви.</p> <p>Тема 3. Методи та прийоми розвитку креативного письма. Творчі техніки, генерація ідей, вправи для розвитку письмової творчості.</p> <p>Тема 4. Наративні практики у навчанні української мови. Створення історій, оповідань, мікротекстів та їхнє використання на уроках.</p> <p>Тема 5. Креативні вправи для розвитку мовної компетентності учнів. Трансформаційні, асоціативні, ігрові та інтерактивні</p>

	<p>письмові завдання.</p> <p>Тема 6. Створення різних типів текстів у креативному письмі. Есе, щоденникові записи, описові тексти, мініатюри, публіцистичні тексти.</p> <p>Тема 7. Редагування та вдосконалення творчих текстів. Робота з текстом, стилістичне редагування та оцінювання творчих робіт.</p> <p>Тема 8. Цифрові інструменти в розвитку креативного письма. Використання онлайн-сервісів та інтерактивних платформ у навчанні письма.</p> <p>Тема 9. Креативне письмо як засіб формування мовної особистості учня. Розвиток критичного мислення, мовної культури та самовираження.</p> <p>Тема 10. Методика використання креативного письма на уроках української мови. Розроблення творчих завдань, вправ і мініпроектів для шкільного навчання.</p>
<p>Форма семестрового контролю</p>	<p>залік</p>

Назва дисципліни	Формування професійного іміджу сучасного вчителя української мови
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання)	3
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни, офісні додатки, сервіс Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Метою вивчення навчальної дисципліни є виховання та формування у здобувача вищої освіти загальних рис педагогічного іміджу, а саме: здатності до виконання професійних завдань освітнього та інноваційного характеру в закладах освіти, активної педагогічної творчості, постійного саморозвитку та самовдосконалення, вияву креативності та відкритості до змін, високого інтелектуального рівня, естетичного смаку та вишуканих манер.</p> <p>Вивчення дисципліни дасть можливість отримати фундаментальні знання, що забезпечують високий рівень теоретичних узагальнень і широке перенесення їх на вивчення фахових методик і спеціальних дисциплін, що сприяє підвищенню престижу педагогічної науки в системі підготовки вчителя, реалізації його подвійної функції – компетентісно-професійної і педагогічної; ознайомитись з теоретико-методологічними засадами формування особистісного та професійного іміджу, зовнішнього та внутрішнього іміджу, ділового іміджу тощо; опанувати різні техніки створення та стратегії управління імідж-образами; освоїти психологічні аспекти створення іміджу; одержати, в процесі вивчення дисципліни, компетенції, що сприятимуть формуванню конкурентних професійних переваг на ринку праці.</p>
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Імідж: історія та основні етапи розвитку. 2. Особливості формування професійного іміджу в сучасних умовах. 3. Педагогічна іміджологія як особлива галузь гуманітарних знань. 4. Програма формування іміджу. Технології формування іміджу. 5. Мистецтво створення персонального іміджу. 6. Вимоги до професійного іміджу сучасного педагога. 7. Імідж і кодекс зовнішнього вигляду педагога. 8. Майстерність педагогічного спілкування. 9. Імідж і етикет сучасного педагога. 10. Розвиток професійного іміджу педагога в умовах сучасної школи.
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Лінгводидактичні основи сучасних підручників з української мови
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання)	4
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма, навчально-методичний посібник до курсу, електронне навчання в середовищі Moodle, Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Метою навчальної дисципліни є допомогти студентові, майбутньому вчителю:</p> <ul style="list-style-type: none"> -засвоїти знання про лінгводидактичні засади підручників з української мови; -правильно орієнтуватися в питаннях теорії і практики шкільного підручникотворення; -набути навичок аналізувати компоненти підручника і робити висновки на предмет коректного відображення наукових відомостей у сучасному шкільному підручнику; -засвоїти знання про основи фахової експертизи навчальних книг та ефективність підручника в освітньому процесі; -оволодіти стійкими професійними навичками сучасних технологій роботи з підручником у викладанні української мови в закладах загальної середньої освіти в умовах новітніх освітніх концепцій. <p>Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> – орієнтуватися в загальних питаннях теорії шкільного підручника; – знати базову термінологію підручникомознавства; – розуміти місце шкільного підручника в системі засобів навчання; – знати загальну класифікацію підручників; – знати систему основних вимог до шкільного підручника; – послуговуватися коректною сучасною науковою і лінгводидактичною термінологією; – володіти навичками критичного підходу до предметного змісту і методичного апарату чинних підручників з української мови; – застосовувати сучасні технології роботи з підручником у різноманітних навчальних ситуаціях, вміти обирати і демонструвати ефективні для досягнення навчальних результатів види і прийоми роботи з підручником; – володіти методикою виконання вправ і завдань у сучасних підручниках з української мови; – вміти доводити свою спроможність переймати передовий педагогічний досвід і прагнути сформулювати
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Відомості з історії шкільних підручників з української мови.</p> <p>Тема 2. Зміст і структура шкільного підручникомознавства.</p> <p>Тема 3. Підручник як інформаційна модель педагогічної системи.</p> <p>Тема 4. Структура шкільного підручника. Структурні особливості підручника з української мови.</p> <p>Тема 5. Концепція сучасного підручника з української мови для закладів загальної середньої освіти в контексті Нової української</p>

	<p>школи.</p> <p>Тема 6. Основні вимоги до сучасного шкільного підручника.</p> <p>Тема 7. Функції підручника для закладів загальної середньої освіти.</p> <p>Тема 8. Дидактична підготовка змісту навчання в підручнику української мови в новітній освітній парадигмі.</p> <p>Тема 9. Фонетика та орфоепія в сучасних підручниках з української мови.</p> <p>Тема 10. Лексикологія і фразеологія в сучасних підручниках з української мови.</p> <p>Тема 11. Будова слова і словотвір у сучасних підручниках з української мови.</p> <p>Тема 12. Морфологія в сучасних підручниках з української мови.</p> <p>Тема 13. Синтаксис і пунктуація в сучасних підручниках з української мови.</p> <p>Тема 14. Стилїстика і культура мови в сучасних підручниках з української мови.</p> <p>Тема 15. Орфографія в сучасних підручниках з української мови.</p> <p>Тема 16. Тексти в сучасних підручниках з української мови.</p> <p>Тема 17. Типологія вправ і завдань у підручнику з української мови.</p> <p>Тема 18. Мовностилїстичне оформлення тексту підручника. Українська лїнгводидактична термінологія в підручнику.</p> <p>Тема 19. Технології використання підручника в освітньому процесі. Види і прийоми роботи з підручником на уроках української мови.</p> <p>Тема 20. Проблемні ситуації в роботі з підручником. Алгоритм дій учителя в проблемних ситуаціях.</p>
<p>Форма семестрового контролю</p>	<p>залїк</p>

Назва дисципліни	Методика лінгвістичного аналізу художнього твору в школі
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни, шкільні підручники, лінгвістичні словники, наукові статті, офісні додатки, сервіс Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Предметом вивчення дисципліни є зміст філологічних понять і термінів, необхідних для лінгвістичного аналізу та інтерпретації художніх текстів на уроках української мови в закладах освіти, розуміння головних закономірностей перебігу літературного процесу. Метою є завершити мовну підготовку здобувача освіти, об'єднати в нерозривний ланцюг лінгвістичні й літературознавчі знання, об'єднати лінгвістичні та літературознавчі концепції форми й змісту словесно-художнього твору на основі їх поглибленого синтезу, вивчення смислу, ідеї, замислу як словесно-структурного елемента художнього цілого.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен <i>знати</i> основні поняття і категорії лінгвістики тексту, принципи і правила лінгвістичного аналізу тексту; основні етапи роботи над художнім текстом, послідовність лінгвістичного аналізу прозового, поетичного та драматичного тексту; методику цілісного і часткового лінгвістичного аналізу тексту; <i>уміти</i> застосовувати знання із лінгвістичного аналізу та суміжних філологічних дисциплін для виявлення в художньому тексті чинників (мовних засобів, одиниць) його смислового, естетичного, виховного й емоційного впливу; для виявлення авторської точки зору на всіх мовних рівнях; <i>застосовувати</i> різноманітні мовознавчі методи аналізу тексту: описовий, порівняльний, статистичний, семантико-стилістичний; здійснювати лінгвістичний аналіз тексту. Здобувач освіти повинен вміти самостійно здійснювати лінгвістичний аналіз тексту, та бути спроможним використовувати набуті знання у своїй подальшій професійній роботі.</p>
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Лінгвістика тексту як наука і навчальна дисципліна. Проблема об'єкта лінгвістичної теорії тексту: мовлення; текст; комунікація; дискурс. Аспекти вивчення тексту в сучасній лінгвістиці: гносеологічний; психологічний; прагматичний; лінгвістичний.</p> <p>Тема 2. Поняття дискурсу в сучасній лінгвістиці. Дискурс як соціолінгвістична категорія.</p> <p>Тема 3. Лінгвістичні класифікації текстів. Основні текстові категорії: закономірності вияву. Типологія текстів.</p> <p>Тема 4. Композиція тексту. Особливості лінгвальної композиції. Формальна композиція тексту.</p> <p>Тема 5. Композиційно-мовленнєві засоби організації художнього тексту: способи опису сюжетного часу; модальність художнього тексту; тематика; пресупозиція і підтекст; форми викладу художньої інформації.</p>

	Тема 6. Особливості лінгвістичного аналізу прозового тексту. Тема 7. Питання теорії і практики створення тексту. Тема 8. Художні тексти. Основні ознаки художнього тексту. Тема 9. Лінгвістичний аналіз текстів різних типів.
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Основні принципи і проблеми синтаксичного аналізу та лінгводидактичні засади їх використання у профільній школі
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання)	4
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни, шкільні підручники, лінгвістичні словники, наукові статті, офісні додатки, сервіс Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	Поглиблене сприйняття теорії речення у всій різноманітності проявів синтаксичних побудов. Студенти закріплюють прийоми та методи лінгвістичного аналізу простих і складних синтаксичних конструкцій із сурядним та підрядним зв'язком, предикативних одиниць зі сполучниковим та безсполучниковим поєднанням, вивчають явища, на які не зверталась відповідна увага при вивченні курсу синтаксису. Робиться акцент на труднощах, пов'язаних з неоднозначними підходами до аналізованих явищ, новішими поглядами на природу односкладності, однорідності, вставки, звертання тощо. Обговорюються питання методики аналізу синтаксичних конструкцій будь-якого рівня складності.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Знання синтаксичної будови сучасної української мови, основних синтаксичних категорій, синтаксичних зв'язків і синтаксичних відношень, типології простих і складних речень у всій багатогранності сполучникових та безсполучникових побудов, засвоєння алгоритму аналізу кожної синтаксичної конструкції.</p> <p>Визначення типів простого і складного речення, здійснення повного послідовного синтаксико-морфологічного аналізу синтаксичної конструкції, подання графічної схеми простого і складного речення, врахування особливостей синтаксичного та морфологічного аналізу предикативних одиниць у складі речення чи тексту загалом, вміння робити пунктуаційний розбір. Аналіз методів застосування отриманих знань у практиці шкільного викладання.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна оцінка структури речення за кількістю граматичних центрів. Принцип послідовності синтаксичного аналізу. 2. Поняття синтаксеми у сучасній лінгвістиці. Словосполучення. Типологія словосполучень за різними ознаками. Вивчення словосполучень у шкільній практиці. 3. Характеристика простого речення з точки зору складу граматичного центра, мети висловлювання тощо. 4. Оцінка новіших поглядів на природу односкладності у вітчизняному та зарубіжному мовознавстві. 5. Методи виявлення реальних синтаксичних відношень між словоформами – членами речення. 6. Розмежування нерозкладних сполучень слів з повнозначними словами у їх складі та однослівних членів речення. 8. Неповнота речення. Апосіопеза. Парцеляція. Поняття про ускладнення. Вставка. Види вставок. 9. Розмежування порівняльних зворотів і двоскладних неповних речень обставинної семантики.

	10. Поняття про поширювачі речення та їх характеристика. Проблема т.зв. приреченнєвиків та детермінантів. Аналіз різних синтаксичних конструкцій у шкільній практиці.
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Педагогічна майстерність сучасного вчителя
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма, електронне навчання в середовищі Moodle, Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Метою навчальної дисципліни є засвоєння здобувачами знань про сутність і джерела професійної майстерності вчителя української мови, його професійні функції і педагогічні вміння, мотивацію пізнавальних інтересів учителя, формування навичок педагогічної креативності й експерименту, стратегії практичного втілення визнаних педагогічних здобутків у процес викладання української мови в закладах загальної середньої освіти.</p> <p>Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розуміти зміст понять «педагогічна майстерність», «особистість учителя»; – знати зміст найважливіших праць, у яких викладено основні відомості про компоненти педагогічної майстерності, описано педагогічний досвід у викладанні української мови в закладах освіти; – усвідомлювати доцільність вивчення педагогічного досвіду вчителів-філологів; – виявляти компетентність у доцільному використанні методів і засобів педагогічного взаємовпливу в конкретній навчальній ситуації; – застосовувати набуті знання і навички з основ педагогічної майстерності в моделюванні педагогічної ситуації, участі в педагогічній грі, майстерках, під час проходження педагогічної практики в закладах освіти, а також у майбутній роботі вчителя української мови і літератури; – знати лінгвістичні, методичні, психолого-педагогічні, організаційні проблеми викладання української мови в закладах загальної середньої освіти і шляхи їх вирішення; – використовувати активні методи в навчанні української мови і літератури; – запроваджувати в педагогічну практику уроки з регіональним фольклорним, етнографічним, культурознавчим, лінгвогеографічним, літературно-красознавчим компонентом; – оцінювати свої педагогічні здібності і можливості їх розвитку; – вміти доводити свою спроможність переймати передовий педагогічний досвід і прагнути сформувати власний педагогічний стиль.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Сутність педагогічної діяльності вчителя. Витоки педагогічної майстерності.</p> <p>Тема 2. Педагогічна майстерність і особистість учителя. Складові педагогічної майстерності.</p> <p>Тема 3. Вступ до педагогічної професії. Педагогічна техніка</p>

	<p>вчителя.</p> <p>Тема 4. Моделі педагогічної діяльності.</p> <p>Тема 5. Елементи акторської майстерності в педагогічній діяльності.</p> <p>Тема 6. Мовнокомунікативна компетентність вчителя-філолога.</p> <p>Тема 7. Професійна компетентність учителя української мови і літератури в умовах модернізації освіти.</p> <p>Тема 8. Стили педагогічного спілкування.</p> <p>Тема 9. Майстерність організації педагогічної взаємодії в педагогічному спілкуванні.</p> <p>Тема 10. Майстерність організації педагогічної взаємодії в навчанні.</p> <p>Тема 11. Урок як діалогічна взаємодія.</p> <p>Тема 12. Шляхи самовдосконалення педагогічної майстерності вчителя.</p> <p>Тема 13. Педагогічний імідж учителя-філолога в сучасному соціокультурному й освітньому просторі.</p>
<p>Форма семестрового контролю</p>	<p>залік</p>

Назва дисципліни	Практична стилістика української мови
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма, електронне навчання в середовищі Moodle, Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	Метою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння здобувачами основ стилістики як цілісної системи, оволодіння знаннями про основні поняття і категорії лінгвостилістики, функціонально-стильову диференціацію української мови, стильову і жанрово-стилістичну диференціацію мовних одиниць, багатство і різноманітність виражальних засобів мови, формування у здобувачів умінь використовувати стилістичні засоби для експресивного вираження інтелектуального, емоційно-вольового, естетичного змісту мовлення; здатності здійснювати лінгвостилістичний аналіз текстів різних функційних стилів, створювати і редагувати тексти різного комунікативного призначення. Формування професійно зорієнтованих стилістичних компетентностей відбувається з урахуванням методичної стилістичної підготовки здобувачів, набуття лінгвостилістичних дидактичних компетентностей.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Стилiстика як лiнгвiстична наука i навчальна дисциплiна.</p> <p>Тема 2. Стилiстичнi можливостi фонетично-iнтонaцiйних засобiв української мови.</p> <p>Тема 3. Лексика української мови за стилістичною диференціацією.</p> <p>Тема 4. Стилiстичне використання багатозначностi.</p> <p>Тема 5. Лексична синонiмiя як важлива складова стилістичної системи української мови.</p> <p>Тема 6. Стилiстичний потенцiал омонiмiв.</p> <p>Тема 7. Виразальнi можливостi паронiмiв.</p> <p>Тема 8. Антонiми як стилістичний засiб.</p> <p>Тема 9. Лексика iншомовного походження в стилістичному аспекті.</p> <p>Тема 10. Стилiстичнi можливостi спецiальної лексики.</p> <p>Тема 11. Стилiстичний потенцiал хронологiчно маркованої лексики.</p> <p>Тема 12. Стилiстика фразеологiчних одиниць.</p> <p>Тема 13. Словотвiрнi засоби практичної стилістики.</p> <p>Тема 14. Стилiстичне використання морфологiчних засобiв.</p> <p>Тема 15. Стилiстичне використання синтаксичних засобiв мови.</p> <p>Тема 16. Стилiстичнi фiгури.</p> <p>Тема 17. Стилiсовi рiзновиди сучасної української мови.</p> <p>Тема 18. Лiнгвостилістичний аналіз тексту.</p>
Форма семестрового контролю	iспит

Назва дисципліни	Теорія і практика шкільного підручника з української мови
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма, навчально-методичний посібник до курсу, електронне навчання в середовищі Moodle, Google Meet.
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Метою навчальної дисципліни є допомогти студентові, майбутньому вчителю:</p> <ul style="list-style-type: none"> -засвоїти знання про теорію і практику укладання підручників з української мови; -правильно орієнтуватися в питаннях теорії і практики шкільного підручникотворення; -набути навичок аналізувати компоненти підручника і робити висновки на предмет коректного відображення наукових відомостей у сучасному шкільному підручнику; -засвоїти знання про основи фахової експертизи навчальних книг та ефективність підручника в освітньому процесі; -оволодіти стійкими професійними навичками сучасних технологій роботи з підручником у викладанні української мови в закладах загальної середньої освіти в умовах новітніх освітніх концепцій. <p>Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> – орієнтуватися в загальних питаннях теорії шкільного підручника; – знати базову термінологію підручничознавства; – розуміти місце шкільного підручника в системі засобів навчання; – знати загальну класифікацію підручників; – знати систему основних вимог до шкільного підручника; – послуговуватися коректною сучасною науковою і лінгводидактичною термінологією; – володіти навичками критичного підходу до предметного змісту і методичного апарату чинних підручників з української мови; – застосовувати сучасні технології роботи з підручником у різноманітних навчальних ситуаціях, вміти обирати і демонструвати ефективні для досягнення навчальних результатів види і прийоми роботи з підручником; – володіти методикою виконання вправ і завдань у сучасних підручниках з української мови; – вміти доводити свою спроможність переймати передовий педагогічний досвід і прагнути сформувати
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Відомості з історії шкільних підручників з української мови.</p> <p>Тема 2. Зміст і структура шкільного підручничознавства.</p> <p>Тема 3. Підручник як інформаційна модель педагогічної системи.</p> <p>Тема 4. Структура шкільного підручника. Структурні</p>

	<p>особливості підручника з української мови.</p> <p>Тема 5. Концепція сучасного підручника з української мови для закладів загальної середньої освіти в контексті Нової української школи.</p> <p>Тема 6. Основні вимоги до сучасного шкільного підручника.</p> <p>Тема 7. Функції підручника для закладів загальної середньої освіти.</p> <p>Тема 8. Дидактична підготовка змісту навчання в підручнику української мови в новітній освітній парадигмі.</p> <p>Тема 9. Фонетика та орфоепія в сучасних підручниках з української мови.</p> <p>Тема 10. Лексикологія і фразеологія в сучасних підручниках з української мови.</p> <p>Тема 11. Будова слова і словотвір у сучасних підручниках з української мови.</p> <p>Тема 12. Морфологія в сучасних підручниках з української мови.</p> <p>Тема 13. Синтаксис і пунктуація в сучасних підручниках з української мови.</p> <p>Тема 14. Стилїстика і культура мови в сучасних підручниках з української мови.</p> <p>Тема 15. Орфографія в сучасних підручниках з української мови.</p> <p>Тема 16. Тексти в сучасних підручниках з української мови.</p> <p>Тема 17. Типологія вправ і завдань у підручнику з української мови.</p> <p>Тема 18. Мовностилїстичне оформлення тексту підручника. Українська лїнгводидактична термїнологія в підручнику.</p> <p>Тема 19. Технології використання підручника в освітньому процесі. Види і прийоми роботи з підручником на уроках української мови.</p> <p>Тема 20. Проблемні ситуації в роботі з підручником. Алгоритм дій учителя в проблемних ситуаціях.</p> <p>Тема 21. Педагогічна експертиза шкільних підручників з української мови.</p>
<p>Форма семестрового контролю</p>	<p>залїк</p>

Назва дисципліни	Топонімія Закарпаття
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни, наукові статті, офісні додатки, сервіс Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p><i>Знання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - місця топоніміки у системі наук, теоретичних засад вивчення топонімів; - основних ознак топонімів, принципів їх класифікації, закономірності творення, основних етапів становлення і розвитку закарпатських топонімічних студій, особливостей формування топонімії Закарпаття; <p><i>Уміння:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -оформлювати статті до словника топонімів говірки населеного пункту регіону; -виокремлювати топоніми в лексичному складі мови; -фіксувати топонімний матеріал, формувати картотеку для укладання словника топонімів, уживаних у говірці певного населеного пункту; -здійснювати комплексний аналіз топонімів (визначати мотиваційні зв'язки, семантичні, структурні, назвотвірні особливості, походження, функціональний аспект); -розрізняти явища, позначувані термінами субстантивіт, еліптит, номінативіт; -визначити роль і місце топонімів у пізнанні мовної картини світу, культури власного народу.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Предмет і завдання спецкурсу «Топонімія Закарпаття».</p> <p>Тема 2. Студії з української топоніміки: загальна характеристика.</p> <p>Тема 3. Наукове зацікавлення топонімією Закарпаття в XIX ст.</p> <p>Тема 4. Розвиток досліджень топонімії Закарпаття в кінці XIX - 30-х рр. XX ст.</p> <p>Тема 5. Дослідження топонімії Закарпаття в 30-х – 40-х рр. XX ст.</p> <p>Тема 6. Дослідження топонімії Закарпаття в післявоєнний період (1945 - до сьогодні).</p> <p>Тема 7. Топонімія Закарпаття як об'єкт наукового вивчення науковців Ужгородського університету.</p> <p>Тема 8. Теоретичні аспекти вивчення топонімного матеріалу.</p> <p>Тема 9. Ономастична спадщина К.Й. Галаса.</p> <p>Тема 10. Проблемні питання кодифікації ойконімів Закарпаття.</p>
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Лінгвоукраїнознавчий аспект викладання мовознавчих дисциплін у загальноосвітній школі
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання)	4
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни, шкільні підручники, лінгвістичні словники, наукові статті, офісні додатки, сервіс Google Meet
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>У результаті вивчення дисципліни студенти повинні <i>знати</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - предмет, завдання та структуру курсу; - фонову, конотативну лексику, реалії; - загальні фактичні відомості про Україну; - періодизацію історії; - фізико-географічні особливості; - державний устрій, політичну та економічну системи; - структуру воєнної організації; - релігійні та філософські вчення, священні книги; - розвиток науки, культури, мистецтва та літератури; <p><i>вміти</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - коректно вживати реалії та лінгвокультурні терміни у процесі викладання мовознавчих дисциплін; - знаходити, систематизувати та інтерпретувати країнознавчу інформацію на актуальну тематику; - здійснювати лінгвоукраїнознавчий аналіз усних і письмових текстів з метою виділення країнознавчих реалій для їх адекватного розуміння, зокрема при викладанні української мови в закладах освіти; - представляти вербальну інформацію у схематичному вигляді, інтерпретувати образно-схематичну інформацію (схеми, таблиці, географічні карти, графіки, малюнки), вербалізувати лінгвокраєзнавчий матеріал засобами української мови; - узагальнювати інформацію, одержану при читанні навчальної й інформаційно-довідкової літератури (навчальні посібники, енциклопедії, лінгвоукраїнознавчі словники, атласи, газетно-журнальні матеріали, художні твори, сайти Інтернет) та аудіювання автентичних матеріалів, виховувати почуття патріотизму та гордості за українську мову; - проводити соціокультурні спостереження при роботі з оригінальними відеоматеріалами (фільмами, телепрограмами).
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Українська мова у зв'язку з національною культурою. Культурно-мовна компетенція в етнолінгвістичному аспекті.</p> <p>Тема 2. Образність як культурологічна категорія. Оцінна характеристика засобами словотвору та граматики.</p> <p>Тема 3. Народна фразеологія як предмет етнолінгвістики.</p> <p>Тема 4. Етнолінгвістичні студії О. Потебні. Мовні одиниці – етносимволи.</p> <p>Тема 5. Духовно-культурні концепти. Лексикографічний опис етномовних одиниць.</p>

	Тема 6. Етнолінгводидактика.
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Цифрові технології в професійній діяльності вчителя української мови і літератури
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання)	4
Семестр	осінній, весняний
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни, шкільні підручники, лінгвістичні словники, наукові статті, офісні додатки, сервіс Google Meet, освітні платформи
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	Метою вивчення навчальної дисципліни «Цифрові технології в професійній діяльності вчителя української мови і літератури» є сформулювати теоретичні та практичні вміння ефективного використання цифрових технологій у професійній діяльності вчителя української мови та літератури.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Цифрова компетентність фахівця. Цифрові технології в навчанні. Синтез освіти і науки з іншими галузями в умовах діджиталізації.</p> <p>Тема 2. Інтерактивна онлайн-дошка для створення уроків. Особливості організації та продуктивність роботи. Miro board – інтерактивна онлайн-дошка для створення уроків та спільної роботи. Моделювання вправ та використання на практиці.</p> <p>Тема 3. Інтелект-карти і карти знань – освітні інструменти для систематизації інформації. Спільне і відмінне. Структурні елементи та особливості створення. Ключові слова та поняття. Використання інтелект-карт та карт знань на різних етапах уроку.</p> <p>Тема 4. Скрайбінг – метод подання текстової інформації, який супроводжується ілюстраціями. Етапи створення.</p> <p>Тема 5. Використання QR-кодів в освітньому процесі. Створення мемів з навчальною метою для активізації уваги учнів.</p> <p>Тема 6. LearningApps – онлайн-платформа для створення інтерактивних вправ з різних предметів. Створення та презентація.</p> <p>Тема 7. Хмара слів – візуалізований список слів, категорій чи понять. Створення вправ для узагальнення й систематизації знань з теми.</p> <p>Тема 8. Цифрові технології в проектній діяльності. Інстаграм-сторінка літературного героя.</p> <p>Тема 9. Онлайн-дошка Google Jamboard – застосунок, який дозволяє одночасно взаємодіяти з усім класом чи групою учнів, спільно працюючи над проектом. Створення вправ, рефлексії чи повторення.</p> <p>Тема 10. Фішбоун (або діаграма Ішікави) – графічний спосіб встановлення причинно-наслідкових зв'язків. Створення діаграми Ішікави – графічного способу встановлення причинно-наслідкових зв'язків, дослідження проблемного питання. Lucidchart – онлайн-інструмент для створення діаграм, у тому числі діаграми Fishbone.</p> <p>Тема 11. Буктрейлер – особливий вид книжкової реклами. Різновиди буктрейлерів. Етапи підготовки. Процес створення буктрейлера за допомогою платформи Adobe Spark – креативного набору на платформі Adobe Creative Cloud.</p>

	<p>Тема 12. Wordwall – застосунок для створення інтерактивних завдань з елементами гейміфікації. Створення вправ, відслідковування найактивніших учасників, формування оцінок.</p> <p>Тема 13. Хмарні цифрові технології та особливості їхньої реалізації в учбовому процесі. Вебквест як ефективний інструмент у навчанні медіаграмотності. Особливості планування та створення.</p> <p>Тема 14. Науково-педагогічний проєкт «Інтелект України». Особливості цифрового супроводу уроків. Інформаційно-комунікаційні технології та мультимедійне забезпечення.</p> <p>Тема 15. Виклики діджиталізації для закладів освіти.</p>
<p>Форма семестрового контролю</p>	<p>залік</p>

Назва дисципліни	Сучасна українська лексикографія та використання словників у середній школі
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр	осінній, весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни, наукові статті, словники, офісні додатки, застосунки Google.
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	Метою вивчення навчальної дисципліни «Сучасна українська лексикографія та використання словників у середній школі» є озброєння здобувачів вищої освіти знаннями з лексикографії сучасної української мови і навичками аналізу структури словникових статей словників української мови різних типів й використання здобутих знань у професійній діяльності.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Вступ. Предмет, мета і завдання курсу. Коротка історія української лексикографії. Тема 2. Типи словників. Енциклопедичні словники та їх типи. Загальні (універсальні) енциклопедичні словники. Тема 3. Спеціальні (галузеві) енциклопедичні словники. Тема 4. Тлумачні словники. Словник української мови в 11 т., в 20 т. Тема 5. Інші найважливіші тлумачні словники. Тема 6. Перекладні словники української мови. Перекладні українсько-російські словники. Тема 7. Перекладні російсько-українські словники. Тема 8. Інші перекладні словники української мови. Тема 9. Орфографічні та орфоепічні словники. Тема 10. Словотвірні та морфемні словники. Тема 11. Етимологічні та історичні словники. Тема 12. Словники іншомовних слів та мови творів одного письменника. Тема 13. Словники синонімів, антонімів, омонімів. Тема 14. Діалектні словники. Тема 15. Словники та збірки української фраземіки. Тема 16. Використання словників у навчально-виховній роботі в середній школі.
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Видатні українські письменники, діячі науки і культури в історії української літературної мови (XIX–поч. XX ст.)
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр	осінній, весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма навчальної дисципліни, наукові статті, словники, офісні додатки, застосунки Google
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	Запропонований курс має на меті поглибити знання студентів з історії рідної мови, історії української літератури, історії України, історії культури в цілому, що служитиме поглибленню фахової підготовки студентів та вихованню в них національної та історичної свідомості.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Українські діячі науки та культури про роль мови в житті народу, їхні міркування про красу української мови, української пісні тощо.</p> <p>Тема 2. Суспільно-політичні умови розвитку української літературної мови в XIX–на поч. XX ст. та місце українських письменників, учених у боротьбі за рівноправний статус української мови.</p> <p>Тема 3. Теоретичне осмислення письменниками та вченими шляхів розвитку української літературної мови. Дискусії про українську літературну мову в XIX–на поч. XX ст.</p> <p>Тема 4. Критика українськими письменниками та вченими консервативних, реакційних поглядів на функціонування української мови, відстоювання її самобутності та самостійності.</p> <p>Тема 5. Оцінка письменниками, вченими творів української художньої літератури, публіцистики, перекладів, наукових праць XIX–XX ст. з погляду їхнього місця в розвитку, збагаченні та унормуванні української літературної мови.</p> <p>Тема 6. Теоретичне осмислення письменниками та вченими проблем унормування української літературної мови, культури мови.</p> <p>Тема 7. Практична участь письменників у нормалізації української літературної мови на різних рівнях.</p> <p>Тема 8. Українські письменники і вчені та проблеми освіти рідною мовою. Про методику викладання рідної мови в школі. Українські письменники і вчені як автори шкільних підручників (букварів, читанок, граматик тощо).</p> <p>Тема 9. Практичне використання матеріалів спецкурсу (в школі та позашкільній практиці).</p>
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Етномовна картина світу очима українця
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	4
Семестр	осінній, весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра української мови
Інформаційне забезпечення	робоча програма
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>В результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - предмет, завдання та структуру курсу; - фонову, конотативну лексику, реалії; - загальні фактичні відомості про Україну; - періодизацію історії; - фізико-географічні особливості; - державний устрій, політичну та економічну системи; - релігійні та філософські вчення, священні книги; - розвиток науки, культури, мистецтва та літератури; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - коректно вживати реалії та лінгвокультурні терміни у процесі викладання мовознавчих дисциплін; - знаходити, систематизувати та інтерпретувати країнознавчу інформацію на актуальну тематику; - здійснювати лінгвокраїнознавчий аналіз усних і письмових текстів із метою виділення країнознавчих реалій для їхнього адекватного розуміння, зокрема при викладанні української мови в закладах освіти; - представляти вербальну інформацію у схематичному вигляді, інтерпретувати образно-схематичну інформацію (схеми, таблиці, географічні карти, графіки, малюнки), вербалізувати лінгвокраєзнавчий матеріал засобами української мови; - узагальнювати інформацію, одержану при читанні навчальної й інформаційно-довідкової літератури (навчальні посібники, енциклопедії, лінгвокраїнознавчі словники, атласи, газетно-журнальні матеріали, художні твори, сайти в інтернеті) та аудіювання автентичних матеріалів, виховувати почуття патріотизму та гордості за українську мову; - проводити соціокультурні спостереження при роботі з оригінальними відеоматеріалами (фільмами, телепрограмами).
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Українська мова у зв'язку з національною культурою. Культурно-мовна компетенція в етнолінгвістичному аспекті.</p> <p>Тема 2. Образність як культурологічна категорія. Оцінна характеристика засобами словотвору та граматики.</p> <p>Тема 3. Народна фразеологія як предмет етнолінгвістики.</p> <p>Тема 4. Етнолінгвістичні студії О. Потебні. Мовні одиниці-етносимволи.</p> <p>Тема 5. Духовно-культурні концепти. Лексикографічний опис етномовних одиниць.</p> <p>Тема 6. Етнолінгводидактика.</p>
Форма семестрового	залік

контролю	
----------	--